

H. TÄHISTE
(GEORG GRAF)

ÄRILINE KIRJAVAHETUS

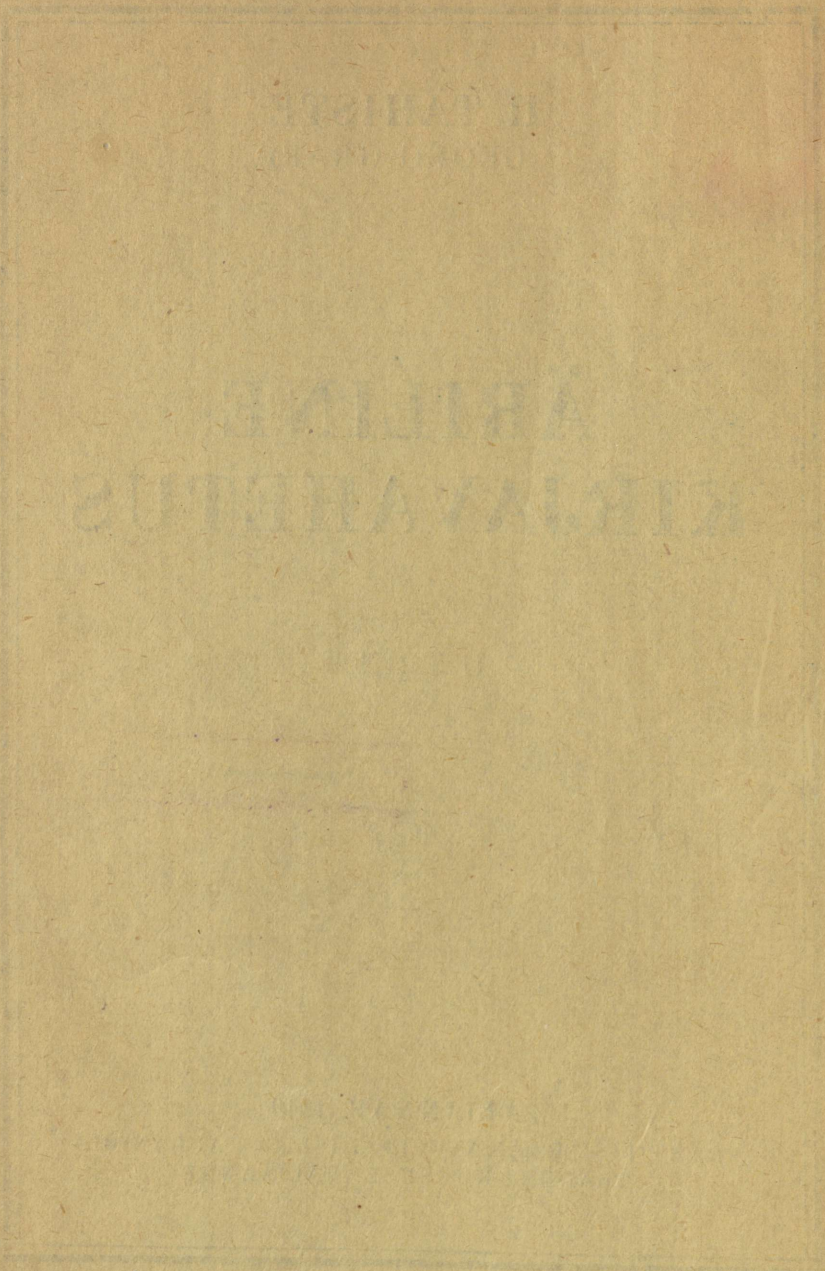
II TRÜKK

TALLINNAS, 1940
„PRAKTILISE RAAMATUPIDAMISE JA KAUBANDUS-
TEADUSE KURSUSE“ VÄLJAANNE

Archives.

ARM

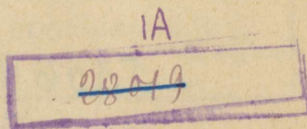

A-24339I

H. TÄHISTE
(GEORG GRAF)

ÄRILINE KIRJAVAHETUS

II TRÜKK

TALLINNAS, 1940

„PRAKTILISE RAAMATUPIDAMISE JA KAUBANDUS-
TEADUSE KURSUSE“ VÄLJAANNE

ARHIIVKOGU 2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

53569

Eessõna.

Toetudes usaldusele, mis 16 a. jooksul on osaks saanud minu kaubanduslistele kursustele ja paljudele minu endistele ja praegustele õpilaste soovidele vastu tulles, asusin käesoleva teose—*ÄRILISE KIRJAVAHETUSE*—koostamisele, kindlas lootuses, et sellega olen suutnud kõrvaldada puuduse, mis andis meil ennast vägagi tunda sel alal.

See raamat tahab olla igale ärimehele, ametnikule ja õppijale parimaks nõuandjaks ja leksikoniks, nii ärilises kui ka panga kirjavahetuses ning ärilises kohtuasjus.

Loodan, et minu töö on saavutanud sihi.

Tallinnas, septembris 1935.

G. Graf.

Eessõna 2. trükile.

Laialdane tarvitamine ja üldine tunnustus, mis käesolev raamat äriringkonnis leidnud, andsid mulle julguse raamatut ka teises trükis ilmuda lasta.

Juriidiline osa, mis vananenud ja muudetud, jätsin osalt ära.

Tallinnas, septembris 1940.

Heino Tähiste.

KAUBANDUSLINE KIRJAVAHETUS.

Kirjavahetus täidab läbirääkimise aset, kui kaks poolt on teineteisest lahus.

Kaubanduses on kiri selles tähtis, et saadud kiri igal ajal tuletab meelde kokkulepitud tingimused ja mõtete lahkuminekul või tüli korral on tõenduseks, kuna suusõnalised läbirääkimised niisugustel kordadel võib tõestada ja kindlaks teha ainult tunnistajate abil. Sellepärast on kirjavahetus ärilises tegevuses ja isiklikus läbikäigus välisilmaga väga tähtis. Suurimaid ja tähtsamaid kokkuleppeid pannakse kirja erilistel lepingutel.

Kes tahab olla väljapaistvam kirjajutaja, see peab kõige pealt täielikult tundma keelt ja õigekirja (ortograafiat), omi mõtteid oskama selgelt ja lühidalt avaldada ning selge ja ilusa käekirjaga kirjutada (kuid meie praegusel tehniliselt arenenud ajal aitab sellest üle kirjutusmasin).

Kiri olgu võimalikult lühike (et mitte panna proovile tihti rohkelt tööga koormatud kirjasaaaja kannatust) ja selge, niihästi väliselt kui mõtte poolest, et selles ei tuleks arusaamatusi ette, või nii et kirjasaajal oleks korraga selge, mis kirjasaatja tahtnud temale teatada.

Paraku kirjutatakse meieaegses kirjavahetuses, iseäranis ametiasutuses niisuguseid arusaamatuid kirju, et mõne aja möödumisel kirjakirjutaja peab isegi enne järele mõtlema ja meelde tuletama, mis ta sel korral on tahtnud ütelda, kirjasaaaja aga ei saa saadud kirja sisust üldse midagi aru.

Seepärast kirjutage omad kirjad lihtsas, arusaadavas kõnekeeles ja kirjaviiisil: lühidalt, selgelt ja loogiliselt.

Meil patustatakse tihti ka võõrkeelsete sõnade tarvitamisega. Kas ei ole meie oma emakeel küllalt sõnarikas, et väljendada omi mõtteid selles keeles?

Kiri langeb oma vormi poolest 6 ossa:

1. Koht, (kust kirjutatakse), päev, kuu ja aasta, millal kiri kirjutatud.
2. Kellele kiri on määratud (asutuse nimetus ehk isiku nimi ja selle asupaik või elukoht).

3. Põhjus, mis alusel kiri kirjutatakse.
4. Tekst ehk kirja sisu.
5. Lõpuvormel (kirjutaja aupakkumine kirjasaaajale).
6. Kirjasaatja ehk kirjakirjutaja allkiri.

Kõige tähtsam juriidiline osa kirja juures on viimane, see on allkiri. Allakirjutaja vastutab kirja terve sisu ja tema tagajärgede eest, sellepärast peab igaüks, kes kirjadele ehk teistele paberitele ja dokumentidele oma nime alla kirjutab, selle sisu enne läbi lugema ja järele mõtlema, kas vastab kõik tõele, mis kirjas öeldud, ja kas ta võib vastutada selle sisu ja sellest tekkivate järelduste eest.

Kirjavahetuses on võimata anda kindlat õpetust, sest igal inimesel on omapärased iseloomustavad vaated, mõtte- ja väljendusviisid, sellepärast saavad ärides kirjakirjutajatele (korrespondentidele) kirjad ette dikteeritud. Korrespondent peab aga oskama anda dikteeritud kirjale pruugiks võetud vormi.

Näit.: Teie peremees teeb Teile ülesandeks N. N-le teatada, et temal on müüa 400 kg. kohvi hinnaga à 1/25. Et peremehe ülesannet täita, võtate kirjapoozna, s. o. asutuse nimega paberi. Kirja parema nurka üleval kirjutatakse päev, kuu ja aasta, millal kiri kirjutatakse, 5—6 rida alla poole äri nimetus ehk isiku nimi ja selle asupaik, kellele kiri kirjutatakse. Sellest veel 3—5 rida allapoole algab kirja sisu. On kõik öeldud, mis tarvis, siis lisatakse kirja lõppu kirjasaatja aupakkumus kirjasaaajale, mis peab tunnistama ärimehelikku lugupidamist. Siis alles kirjutab kirjasaatja, kirja sisu kinnitamiseks kirjale oma nime alla.

„Teie“ ja sõbralik „Sina“ kirjutatakse kirjades alati suurte algtähtedega, mis tunnistab samuti lugupidamist isiku vastu, kellele kiri määratud. Inglased kirjutavad oma kirjades „mina“ suure algtähega sellega tähendades, et ta nõuab enese vastu täit lugupidamist.

Ärikirjad on oma sisu poolest väga mitmesugused, nagu:

Teadaanded (ringkirjad). Need sisaldavad äri avamisteadaannet ehk ettetulnud muudatustest ärides, nagu üleminek teise omaniku kätte, nimetuse muutmine, üleminek aktsiaseltsile, osakondade avamine, juhatuse muutmine jne. Niisugused ärikirjad saadetakse äridele ja isikutele, kellega äri juba enne läbi käinud, praegu ühendust peab või kellega tulevikus loodab ärilisi sidemeid luua.

Ringkirjade väljasaatmine ei sünni igakord ühel ajal kõikidele, sellepärast loetakse nende väljasaatmise ajaks postile andmise kuupäev,

mis tähendatud postitemplil, sellepärast kannavad niisugused kirjad märkust: „postitempli kuupäev“. Niisugustel kirjadel on nime asemel, kellele kiri saadetakse (adresseeritakse) „P. P.“ (Praemissis praemittentis), mis peab tähendama: tarvilise lause täitmiseks ehk aadressi asemel. Meil on selle asemel tarvitusel „V. a.“ (väga austatud) ehk „Lgp.“ (lugupeetud).

Kauba pakkumise ja tellimise kirjad. Nendel peab olema, nagu ka kõikidel teistel kirjadel, kindel aadress, kellele kiri määratud. Kirjas tuleb pakutud ehk tellitud kaup sordi ja numbri järele täpsalt ära tähendada, vastava hinna ja t. tingimistega, tellimise kirjades peab ka nimetama, kuhu, kuidas ja millal peab kaup välja saadetama. Igal juhul peab olema kiri niivõrd täielik, et kirjasaja ei saaks olla millegi üle kahevahel.

Ka need kirjad lõpevad teatud viisakuse väljendusega, lootusega, et pakutud kauba headus ja hind vastab nõuetele, ehk tellimise vastuvõtmise korral tänuavaldusega antud tellimise eest. Sellele järgneb harilik lõpp.

Maksu nõudmise ja õiendamise kirjad. Tähtsamad ärikirjadest on arvete õiendamise kirjad, sest need peavad tooma sisse raha. Niisugused kirjad sisaldavad summat, mida nõutakse, summad, millised maksetakse, mahaarvamised ja mis eest, mil teel maksmine toimitakse, kas sularahas, panga ehk posti kaudu jne.

Lõpuks tuleb palve arvete õigekstunnistamise, teatada raha kättesaamise üle jne.

Üldine ärikirja vahetus. Niisugused kirjad sisaldavad järelepärimisi, õiendusi, vastulauseid, mitterahulolemisi, teadaandeid jne.

Peale selle on suur hulk erisisulisi kirju, nagu: teenistustunnistused, soovituskirjad, palved kohasaamise asjus jne.

Kirjavahetuseski on aeg, praktika ja enese hoolas edasipüüdmine ning teadmiste täiendamine kõige parem õpetaja.

Lõpuks tuleb alati meeles pidada: „Kiri on Teie hinge päevapilt.“ Mida puhtam kiri välja näeb, ja mida selgemalt ja arusaadavamalt on koostatud, seda suuremat tähelepanu ta väärrib ja seda suurema heameelega loetakse teda, ning seda kindlamad on kirja tagajärjed. Viisakus, olgu ta igapäevases eraelus ehk ärilises või ametlikus kirjavahetuses, ei maksa teile midagi, kuid võib teile tuua palju kasu; see viisakus ei tohi aga olla roomav meelitus. Pidage alati meeles, et

ka Teie olete inimene, kes väärrib täit lugupidamist ja tunneb haavunud olevat, kui keegi ta vastu oleks viisakuseta, ning kirjutate inimesele, kes on õigustatud Teilt nõudma sedasama, mis Teiegi nõuate enese vastu.

Hea käitumine, kindel kord ja meeldiv kiri on saanud mõnelegi ärile õnnistuseks — sellepärast püüdke käia Teiegi seda teed.

I. Ringkirjad.

Äri asutamise üle.

Pärnus, Jaanuaris 1934.

Lgp.!

Seega on minul au teatada, et olen 1. jaanuarist s. a. avanud Pärnus Kuninga tän. nr. 3

RAUA- JA TERASKAUPADE ÄRI

müügiga suurel ja väikesel arvul

H. REBASE

nime all.

Minu laos leidub alati kõrgeväärtuslikke sise- ja välismaa kaupu äärmiselt mõõdukate hindadega. Ka teenimine on alati kiire ja korralik.

Palun minu noort ettevõtet oma tellimiste ja sisseostudega austada.

Kõige suurema lugupidamisega

H. Rebase.

Ringkiri äriomaniku muutmise üle.

Valgas, postitempli kuupäev.

V. a.!

Käesolevaga palume teadmiseks võtta, et oleme h-ra

A. Mändmetsa

jalanõudekaupluse, mis asub Heeringa tän. nr. 12, 1. märtsist s. a. üle võtnud ning palume usalduse, millise olete üles näidanud endisele äriomanikule, ka meile üle kanda.

Oleme täiendanud kaupade tagavarasid suurelt ja kõige moodsamate ning kõrgeväärtuslikkude saadustega ja loodame igati rahuldada Teie nõudeid.

Jääme lootma, et Teie meid oma külastusega peagi austate.

Suurima lugupidamisega

H. Kukk ja J. Puussaar.

Ringkiri äri müümise üle.

Rakveres, 1. oktoobril 1934.

Lgp.!

Käesolevaga on meil au teatada, et oleme täna oma
KOLONIAAL- JA TOIDUAINETEKAUPLUSE,
mis asub Valge tän. nr. 1, h-ra

August Pärnale kõigi õigustega müünud.

Palume vastu võtta meie suurim tänu usalduse eest, millisega
olete siiani austanud meid ja loodame, et sama usaldust üles näitate
ka meie järeltulijale.

Kõige suurema austusega

Jaan Katlasepp ja osan.

Niisuguste ringkirjadega saadetakse ühtlasi ka uue omaniku äri
poolt ringkiri laiali.

Rakveres, 1. oktoobril 1934.

Lgp.!

Toetudes fa J. Katlasepa ja Ko teadaandele kinnitan, et olen üle
võtnud nende

KOLONIAAL- JA TOIDUAINETEKAUPLUSE,

mis asub Valge tän. nr. 1.

Minu alatine püüe on rahuldada ostjaskonna nõudmisi parimate
kaupadega, mõõdukate hindadega ja korraliku teenimisega ning palun
usalduse, millisega austasite mu eelkäijaid, ka minule üle kanda.

Kõige suurema austusega

August Pärn.

Ringkiri äri üleviimise puhul.

Tallinn, 15. veebruaril 1934.

V. a.

Äri hoogsa arenemise tõttu olime sunnitud kaupade tagavarad
ajakohastele nõuetele vastavalt uudistega täiendama ja tegevust laiendama,
mis meid sundis ettevõtet Laialt tänavalt nr. 5 üle viima avaramatesse ruumidesse

Viru tän. nr. 18.

Palume Teid meie äri uue asukoha lahkelt võtta teadmiseks ning
meid edaspidi omagi tellimistega toetada.

Avaldame meile siiani ülesnäidatud usalduse eest sügavat
tänu ja jääme

kõige suurema lugupidamisega

K/m. J. Rikas ja A. Põder.

Tallinn, 1. veebruaril 1934.

P. P.

Käesolevaga palun võtta lahkeks teadmiseks, et olen oma
JALANÕUDE ÄRI

Tartu mnt. nr. 16 üle viinud

Narva mnt. nr. 10.

Palun mind ka äri uuel asukohal austada oma usaldusega.

Nagu siiani, nõnda ka edaspidi, püüan Teie nõudmisi rahuldada korraliku tööga ja täpsa tellimiste täitmisega.

Jään ootama Teie tellimisi, millede eest avaldan ette oma suurimat tänu.

Kõige suurema austusega

J. Tattermaa.

Teadaanne volituse andmise puhul.

Tartus, 15. jaanuaril, 1934.

Lgp.!

Seega on mul au Teile teatada, et ma tänasest päevast oma kauaaegset raamatupidajat h-ra

Endel Põldots'a

olen ametlikult volitanud minu nimel sõlmima kõikisuguseid lepinguid ja äritehinguid, alla kirjutama kohustustele, juhutama minu ärilisi ettevõtteid jne. ning palun tähele panna tema allkirja.

Kõige austusega

J. Pääsuke.

H-ra Endel Põldots kirjutab alla:

p. pa J. Pääsuke

E. Põldots.

Märkus: Niisugustele ringkirjadele peab andma volinik (E. Põldots) oma käega kirjutatud allkirja proovi.

Teadaanne esindaja (proovireisija) külastamise puhul.

Tallinn, 10. jaanuaril 1934.

V. lgp. h-ra M. Saar,

Viljandis.

Käesolevaga on mul au Teile teatada, et minu esindaja h-ra K. Puusepp külastab Teid neil päevil.

Eeldades, et olete huvitatud minu uuemast kaupade sortimendist

palun lahkelt reserveerida h-ra Puusepale oma tellimisi ja jään
kõige austusega

M. Raudkepp.

Tallinnas, 16. oktoobril 1934.

V. Ip.!

Meie kalender 1934. a. e. ilmub tänavu oma 24. aastakäiku. Kuna kalender oma sobiva sisu tõttu ühingute kaudu levib üle maa kaugelt üle 10.000 eksemplari, on ta soodsaim väljaanne kuulutamiseks.

Eeldades, et Teie tänavu tunnete huvi kuulutamiseks nimetatud kalendris, külastab Teid lähemate läbirääkimiste otstarbel ligemal ajal meie esindaja.

Kõige austusega

II. Kaupade pakkumise ja tellimise kirjad.

Niisuguste kirjade abil hangitakse kaupadele või tööstussaadustele ostjaid ehk otsitakse odavaid ja soodsaid kaupade tellimise allikaid, kust osta kaupu edasimüümiseks sisse.

Kaupade pakkumise juures ei tohi kiita kaupade headust mitte ülearuselt, et ostjat asetada pettumuse seisukorda ja enesele seeläbi ära teenida etteheidet, kui kaup osutub alaväärtuslikumaks kui kirjeldatud.

Kaupade pakkumise juures soovitatakse juurde lisada kaupade proovid.

Võõrastele, kelledele kaupa esimest korda pakutakse, on soovitatav nimetada mõned ärisõbrad, kellega juba ärilises vahekorras ollakse, et kahtleja neilt võiks hankida kaubapakkuja äri üle teateid.

Tartus, postitempli kuup. 1934.

P. P.

Juuresoleva hinnakirjaga lubame enesele tutvustada Teid oma tööstuse

peegli- ja pildiraamide

toodangutega ja hindadega.

Ühtlasi palume tähele panna, et oleme oma tööstust suurendanud ja täiendanud ning seetõttu võime tulla vastu oma austatud kaubatarvitajatele nägusa kaubaga ja soodsate maksutingimustega. Hinnakirjas mainitud kaupadest on meil alati suured tagavarad, nii et võime täita kiirelt igat tellimist.

Palume hinnakirjale lasta osaks saada Teie erilist tähelepanu ja meid peatselt austada oma tellimistega.

Kõige suurema lugupidamisega
A. Tõnisson ja Ko.

Narvas, 12. jaanuaril 1934.

Lgp.!

Käesolevaga lubame endile Teile teatada, et oleme asutanud Narvas, Kivimäe tän. nr. 3

Naha ümbertöötamise suurtööstuse,

kus valmistame igat sorti nahka: jalanõude, masinarihmade, hobuse-riistade ja m. tööstuste tarvis, võistlemata headuses ja äärmiselt odavate hindadega. Ka maksutingimustes püüame igati olla vastutulelikud.

Loodame, et leiata meie rikkalikust valmismaterjalide laost Teile vajalikke materjale ja palume tarbekorral välja nõuda meie erilise hinnakiri ja vastavate kaupade proovid.

Jääme lootma, et Teie käesolevat pakkumist ei jäta tähelepanuta.

Kõige suurema austusega
O.Ü. A. Kask.

Narvas, 5. veebruaril 1934.

H-ra J. Rikas,

Tallinn.

Et ma pikemat aega Teilt pole saanud tellimisi, luban enesele saata siinjuures minu kaupade uue hinnakirja ja palun Teile tarvisminevaid kaupu aegsasti tellida.

Olen alati valmis Teile vastu tulema igasuguste soodustustega ja jään Teie lugupeetud tellimist ootama.

Suurima austusega
A. Vaher.

Pärnus, 10. jaanuaril 1934.

H-rad A. Põld ja M. Allas,

Tahkurannal.

Seega on mul au Teile pakkuda

100 — 200 kg. Jaava kohvi

50 kg. kottides à Kr. 1.10 kg. franko Pärnu, maksuga 3-kuise vekslivastu või 2% skontoga kohemaksetava raha juures.

Eraldi saatsin Teile selle kohvi proovid ja loodan, et Teie olete kauba headusega ja hinnaga täitsa rahul, sest kaup on tõesti värske kuiv ja väga odav.

Jään Teie peatset tellimist ootama.

Kõige austusega

K. Noormets.

Tahkurannal, 15. jaanuaril 1934.

H-ra K. Noormets,

Pärnns.

Kinnitades Teie lugupeetud kirja 10. skp. ja kohviproovi kättesaamist, palume saata järgmisel reedel teelemineva mootorpaadiga meie nimele

100 kg. Jaava kohvi.

Peale kauba kättesaamist õiendame Teie arve oma 2-kuise veksliga. Jääme Teie teateid ja arvet ootama.

Kõige austusega

A. Pöld ja M. Allas.

Tallinn, 10. jaanuaril 1934.

H-ra L. Goldberg,

Tartu.

Kinnitame Teie kaupade hinnakirja kättesaamist ning palume kiires korras välja saata Tallinna jaama:

1600 kg. suhkrut,

300 „ küünlaid Nr. 2,

500 „ seepi, kirju II-a

Teie hinnakirjas tähendatud hindadega.

Saadetise palume adresseerida dubl. ettenäitajale.

Arve õiendame oma 3-kuise veksliga.

Tellimise kättesaamist palume kinnitada ja jääme

kõige austusega

J. Rikas ja A. Pöder.

Tallinn, 12. jaanuaril 1934.

Hrad A. Rebane ja Ko,

Narvas.

Seega palume saata Tallinna jaama, saatek. dublik. ettenäitajale,

endistel maksutingimustel:

500	kg.	nisujahu	00
500	"	"	0
1000	"	"	I
1000	"	"	II

Kui kaup ja hinnad vastuvõetavad, otsustasin anda Teile suurema tellimise.

Jään Teile arvet ja kauba saatedokumenti ootama.

Kõige austusega

A. Vanatare.

p. pa (Allkiri)

III. Arved ja nende õiendamised.

Arved on kirjalikud nõudmised kaupade, tööde jne. eest. Nendel on kindel vorm ja kirjutusviis ja nad peavad sisaldama:

koht ja aeg, mil arve koostatud,

kellele arve määratud, (kellelt tasu nõutakse) ja

kes arve järele nõudja (arve väljaandja).

Arve sisu peab üksikasjalikult selgitama, mis eest ja kui palju raha nõutakse. On kaupa antud ehk tööd tehtud mitmel ajal, siis peab arve sisaldama ka kuupäeva, mil kaup antud ehk töö tehtud, selle hulga ja väärtuse.

Arved, mis üle 10 kr., maksustatakse sellekohase tempelmaksuga. Arve maksmise (õiendamise) korral kinnitab tasusaamist (kviteerib) rahasaaja oma allkirjaga: „Raha vastu võtnud“ (nüü ja nüü palju. ära tähendades sõnadega) ehk „Arve tasutud“ ja sellele järgneb maksu kuupäev ja rahasaaja allkiri.

Arved tasutakse ka vekslitega. Niisugustel juhtudel tähendatakse arvel, missugused vekslid vastu võetud, mil nende tähtpäevad ja vekslite summad.

Arvetes kaupade eest nimetatakse ka maksu- j. m. tingimused, nagu: saatja ehk saaja vastutus kaupade teeloleku, makсутähtpäev ehk mahaarvamise protsendi määr ennetähtajalise maksu eest. Näit.:

Äri nimetus.

Tallinn, 5. jaanuaril 1934.

Arve Nr. 1329.

H-ra P. Õunapuule.

Saatelehekuupäev	Saatelehe nr.	Arv	Kaup saadetakse ostja kulul ja riisikol. Ühisus ei vastuta kauba rikke ja kadumise eest raudteel ehk laeval. Kaebed tehtagu 8 päeva jooksul kauba vastuvõtmise päevast arvates. Pakkimise ja veo tasu võetakse oma kulude suuruses.	Hind	Summa	
					Kr.	S.
27/12	1235	1654 kg	kohvi	à 1/20	198	48
		130 „	seepi	„ 0/40	52	—
			jne.			

Arved saadetakse laiali kaaskirjaga, milles ära tähendatud, kuidas kaup saadetakse, s. o. kas raudteel, laeval või muul teel, lisatakse juure saatekirja dublikaadi ehk dokumendi (konossamendi), mille ettenäitamisel kaubasaajale kaup väljastatakse. Kui saatekirja dublikaat ehk konossement on antud inkassole (sissenõudmisele pankka või vastavasse asutisse), siis teatatakse sellest saatekirjas.

Mööblitööstuse
nimetus ja
aadress

Tallinnas, 25. jaanuaril 1933

ARVE

H-ra A. Mäemetsale. Siin.

(ehk) Siin.

jaan.	5	1 riidekapi eest	70	—
		1 kirjutuslaua eest	50	—
„	20	12 tooli eest	150	—
			Kr.	270 —
		Kakssada seitsekümmend kr.		
		Raha vastuvõtnud 27. jaanuaril 1933		
		Allkiri (peab läbistama tempelmarki).		

ehk

Moõblitoõstuse
nimetus ja
aadress

Tallinn, 25. jaanuaril 1935 a.

ARVE

H-ra A. Mäemetsale

S i i n.

Jaan. 5.	1 riidekapi eest		70	—
	1 kirjutuslaua eest		50	—
„ 20.	12 tooli eest		150	—
		Kr.	270	—
	Kakssada seitsekümmend krooni.			
	Arve tasuks vastuvõetud:			
	sularahas		70	—
	veksel thp. 25. veebr. s. a.		100	—
	„ „ 25. märtsil „ „		100	—

Tallinnas, 27. jaanuaril 1934.

Allkiri (peab läbistama tempelmarki).

Rakveres, 10. jaanuaril 1934.

H-rad J. Rikas ja A. Põder,

Tallinnas.

Saadan Teile siinjuures arve Nr. 3567 kr. 105.— üle (suuruses).

Palun see summa tasuda saatekirja dublik. Nr. 137634 vastu, millise andsin Krediid Panka inkassole.

Loodan, et Teie mind ka edaspidi oma tellimistega rõõmustate.

Kõige austusega

A. Mägi
vol. (allkiri).

ehk:

Hrad J. Rikas ja A. Pöder,

Tallinnas.

Saadam Teile siinjuures minu arve Nr. 3567

Kr. 195.—

suuruses ja saatekirja dubl. Nr. 137634 Teile Tallinna jaama saadetud kaupade üle, tellimise põhjal 3. skp.

Mainitud arve palun katta oma kolmekuise veksliga või sularahas 30 päeva jooksul 2% skontoga.

Täna Teid antud tellimise eest ja loodan, et peate minu äri ka edaspidi meeles.

Kõige suurema austusega
A. Mägi.

Tallinn, 20. jaanuaril 1934.

H-ra A. Mägi,

Rakveres.

Kinnitades Teie kirja 10. skp. ühes lisadega kättesaamist, saadame siinjuures Teie arve Nr. 3567 katteks oma vekslid Kr. 195.— suuruses summas thp. 10. aprillil s. a.

Vekslid kättesaamise üle palume teatada ja jääme kõige austusega

J. Rikas ja A. Pöder,
vol. (Allkiri).

ehk:

H-ra A. Mägi,

Rakveres.

Kinnitame seega Teie lugup. kirja 10. skp. ning arve Nr. 3567 ja saatek. dubl. Nr. 137634 kättesaamist ning täname tellimise kiire täitmise eest.

Mainitud arve õiendamiseks saadame siinjuures Krediid Panga maksukäsu Kr. 191.10 üle:

Teie arve	Kr. 195.—
2% skonto	3.90

jääb tasuda Kr. 191.10

TRU Raamatukogu

Raha kättesaamist palun kinnitada.

Kõige austusega

J. Rikas ja A. Pöder
vol. (Allkiri).

ehk:

H-ra A. M ä g i,

Rakvere.

Kinnitan tänuga Teie lugup. kirja 10. skp. ühes lisadega kättesaamist ning teatame, et maksime Rakvere Ühispanka üleviimiseks Teie jooksvale arvele Tallinna Krediid Panka

Kr. 191.10

(ükssada üheksakümmend üks kr. 10 snt.). Teie arvest Kr. 195.— arvasime maha 2% skonto = Kr. 3.90.

Kõige austusega

J. Rikas ja A. Pöder
vol. (Allkiri).

Kui õiendatakse arveid, ja vastavad dokumendid kaasas ei ole, või makstakse üldarvest ainult osa (osamaksuna), siis antakse rahamaksjale vastuvõtmise tõenduseks kviitung.

K v i i t u n g N r. 4306.

Kellelt: h-rad J. Rikas'elt ja A. Pöder'ilt
minu arve Nr. 3567 katteks (ehk osamaksuna)

**Kr. ükssada üheksakümmend üks ja
10 snt.**

Vastu võtnud

A. Mägi.

Rakveres, 20. jaan. 1934.

Niisugused kviitungid maksustatakse tempelmaksuga. Allkiri kirjutatakse tempelmargist läbi ehk margid kustutatakse äri templiga. Kui kviitung antakse kviitungiraamatust, millisest teine pool jääb raha-saaja kätte, siis tuleb tempelmark kleepida nõnda, et pool marki jääb rahamaksja kviitungi poolele ja teine pool tempelmarki jääks kviitungi kontsule. Seejuures tuleb tähele panna, et mark asetatakse kirjaga ülespoole.

Kui õiendatakse mitu arvet korraga ning sealjuures osalt rahas ja osalt vekslitega, siis tuleb õiendatavad arved kui ka maksuvahendid kirjas ära tähendada.

Tallinn, 15. jaanuaril 1934.

H-ra Jaak Allik,

Narvas.

Teie arvete katteks:

15/XII m/a.	Kr. 153.75
22/XII „	„ 78.60
28/XII „	„ 175.—
5/I s. a.	„ 203.15
12/I „	„ 67.45

kokku Kr. 677.95

saadan Teile siinjuures:

Krediit Panga maksukäsk Nr. 17345	Kr. 177.95
Minu veksell thp. 3/III s. a	„ 200.—
A. Pärnpuu veksell thp. 25/II s. a.	„ 300.—

kokku Kr. 677.95

Mainitud maksuvahenditega palun minu arve Teile juures krediteerida ja mulle sellest teatada.

Kõige austusega

J. Laius.

Postkaart.

Narvas, 17. jaanuaril 1934.

H-ra J. Laius,

Tallinn.

Käesolevaga kviteerin tänuga Teie lugup. kirja 15. skp. ühes selles mainitud lisadega kättesaamist, ning krediteerisin Teie arvet minu juures Kr. 677.95.

Kõige austusega

J. Allik.

Rakveres, 10. jaanuaril 1934.

H-ra M. Õun,

Narvas.

Teie kaubasaadetise 5. skp. sain täna kätte, kuid pean kahjatsedes teatama, et ma saadetud rosinatega rahul ei või olla, sest kaup ei vasta kaugeltki headusele. mis arvesse pandud hinnale kohane.

Kui Teile võimalikuks ei leia hinda märksa alandada, siis olen sunnitud rosinad Teile tagasi saatma.

Jään Teile korraldusi ootama

Kõige austusega

P. Pärn.

Narvas, 12. jaanuaril, 1934.

H-ra P. Pärn,

Rakveres.

Kinnitades Teie lugupeetud kirja 10. skp. kättesaamist ja kontrollides kaupa, mis Teile 2. skp. teele saadeti, pean oma suureks meelepahaks tunnistama, et reklameeritud 2 kotti rosinaid saadeti Teile minu laovalitseja eksituse tõttu I sordi asemel II sort, sellepärast palun eksitust vabandada ja minu arvesummat Kr. 30.— võrra kärpida, arvates rosinate hinnaks Kr. 1.60 asemel Kr. 1.25 snt. kg.

Loodan, et selle hinnavahega kaup Teile vastuvõetav, jään
Kõige austusega
M. Õun.

Tartus, 7. veebruaril 1934.

Hra A. Kivisaar,

Nõmme.

Kinnitades tänuga Teie tellimise 3. skp. kättesaamist, pean kahjuks teatama, et ma Teie soovi 3-kuise krediidi suhtes mitte täita ei või, sest mul ei olnud siiani Teie lugupeetud ettevõttega ärilist vahekorda, sellepärast palun Teid kauba väärtuse Kr. 83.50 sularahas ette maksta, ehk lubada, et tellitud kauba saadan Teile lunamaksuga.

Edaspidi, kui ma Teie ettevõttega rohkem tutvunen, võimaldan Teile ka vastavat krediiti.

Jään Teie lahkete vastust ootama.

Kõige austusega

P. Savisik.

IV. Meeletuletuskirjad maksu asjus.

Niisuguseid kirju tuleb kirjutada suurima ettevaatusega, viisakusega ja lugupidamisega — ja tingimata saata kinnises ümbrikus võlgnikule. Postkaardil kirjutatud meeletuletused peetakse haavamiseks ja neil võivad olla mittesoovitavad tagajärjed.

Esimese meeletuletusena saadetakse võlgnikule kätte arve. Kui sellele 10—15 päeva jooksul vastust ei järgne, siis võib teist korda saata arve ära kirja, ühes meeletuletuse kirjaga. Kui ka sellele ei järgne vastust või arve tasumist, siis võib tarvitada juba valjemat kirjaviisi.

Hra M. Pipar,

Haapsalu.

Siinjuures on mul au esitada arve Nr. 734, 5. m/kp. ärakiri meeletuleusega, et summa

Kr. 162.—

Teie poolt siiani alles tasumata. Nähtavasti on see väike võlg Teie arveraamatuis kahe silma vahele jäänud, sellepärast luban enesele seda Teile meeletuleta.

Palun vastu võtta minu sügavat austust ja lugupidamist.

R. Roosaar.

Hra M. Pipar,

Tallinn, 18. veebruaril 1934.

Haapsalu.

Kirjaga 8. veebr. s. a. lubasin enesele Teile meeletuleta, et minu arve 5. jaan. s. a. Kr. 162.— alles katmata.

Palun tungivalt mainitud summa kuni 25. skp. ära õiendada, sest minul on tasuda lähematel päevadel suuremad pangakohustused.

Jään Teie lugupeetud vastust ootama, mis eest olen Teile ette tänulik.

Kõige suurema lugupidamisega

R. Roosaar.

Tallinn, 28. veebruar 1934.

Hra M. Pipar,

Haapsalu.

Jäänud siiani ilma Teie vastuseta minu kirjadele 8. ja 18. skp., millistes palusin Teid õiendada minu arvet 5. jaan. s. a. Nr. 734

Kr. 162.— suuruses,

paneb Teile vaikimine mind tõesti imestama.

Täites Teie tellimisi tingimusel, et tasute arved 30 päeva jooksul, määrasin Teile äärmiselt madalad hinnad, mille tõttu ma ei või kuidagi lubada pikemat maksutähtaega.

Ma ootan Teie korraldusi veel 5 päeva ja kui selle aja kestel jääb arve õiendamata, olen kahjuks sunnitud tarvitusele võtma abinõud, millised ei meeldiks Teile ega ka mulle.

Loodan, et meie hääd ärilised suhted, mis siiani püsinud, ka edaspidiseks alal hoiate, jään

Kõige suurema lugupidamisega

R. Roosaar.

Haapsalu, 1. märtsil 1934.

Hra R. Roosaar,

Tallinn.

Kinnitades Teie kirjade 8., 18. ja 28. m/kp. kättesaamist, pean oma vabanduseks ette tooma fakti, et olin viimastel kuudel ebaõnnes-
tunud ärilise tehingu tõttu sattunud ajutisse maksuraskusesse, mis nüüd
möödunud.

Saadan Teile siinjuures arve õiendamiseks:

Minu veksel, thp. 25. märtsil s. a.	Kr. 100.—
Sularahas Kr. 62.— + 6% viivitusraha 1.35	63.35
	Kokku Kr. 163.35

Palun veelkord minu maksuviivitust lahkelt vabandada, jään
kõige austusega

M. Pipar.

V. Teadete hankimine.

Niisugused kirjad sisaldavad palvet teatada teatud ettevõtte või
isiku varandusliku seis, maksuõimete, iseloomu jne. üle.

Niisuguste järelepärimistega pööratakse tuttavate ärimeeste või
ustavate isikute poole. Kui võlgu soovija või kohaotsija, kelle üle soo-
vitakse teateid saada, ära tähendanud, kellelt tema üle võib lähemaid
teateid saada, võib pöörata ka nende asutuste või isikute poole, ilma
et nendega ollakse varem tuttav. Muidugi peab niisugustel juhustel ette
vaatama, et teadete andja isikuga, kelle üle teateid soovitakse, mitte
suguluses ei oleks, sest niisugused teated ei ole tihti erapooletud.

Asutuse ehk isiku nimi, kelle üle teateid soovitakse, ei nimetata
kirjas, vaid kirjale juurelisatud erilehel, nii et teadete andja võib selle
kirjast lahutada ja ära hävitada. Ka vastusekirjades ei nimetata asutuse
või isiku nime, kelle üle teateid antakse, vaid toetatakse saadud kir-
jale ja selles mainitud nimele. Niisugune kirjavahetus on muidugi
salajane ja kannab paremal nurgal pealpool aadressi märkust: „Kon-
fidentsiaalne“, s. o. salajane. Järelepärimistega pöörata 2—3 isiku või
asutuse poole on väga soovitav, et saadud vastuseid saaks võrrelda
ja nendest teha järeldusi. Antavad teated peavad olema võimalikult
täpsed ja erapooletud.

Tartus, 10. veebruaril 1934.

Hra A. Mets,

Narvas.

Hra A. Kallas kandideerib meie juures vabakssaanud raamatupidaja kohale ning teatab oma sooviavalduses, et olevat Teie juures 3 a. samal kohal teeninud.

Palun mind h-ra Kallase iseloomu, töövõime ja usaldusväarsuse üle informeerida, mille eest avaldame ette oma suurimat tänu.

Kõige austusega

M. Pajusaar.

V a s t u s .

Narvas, 18. veebr. 1934.

Hra M. Pajusaar,

Tartu.

Vastuseks Teie lugup. järelepärimisele 5. skp. kinnitan, et hra A. Kallas teenis minu juures üle 3 a. raamatupidajana ning täitis oma kohuseid korralikult ja asjatundlikult. Tema teenistusajal olen teda kõigis asjus usaldanud ja võin teda kui tublit ja usaldusväärilist töötajõudu soovitada.

Minu teenistusest lahkus hra Kallas oma palvel ja nagu kuulda, olid selleks puhtisiklikud põhjused.

Kõige austusega

A. Mets.

Rakvere, 5. jaanuar 1934.

Hrad J. Rikas ja A. Põder

Tallinn.

Juuresoleval lehel nimetatud äri saatis mulle täna suurema tellimise pargitud nahkadele ja palus temale lubada 3-kuiset krediiti. Et tähendatud äri mulle täitsa tundmata, pööran Teie poole palvega teatada, missuguses seisukorras mainitud fa praegu on ja missugust vekslikrediiti võib talle usaldada.

Kinnitan, et kasutan Teie lahkeid teateid täitsa salaja ja ilma Teie vastutusest.

Avaldan Teile ette oma sügavat tänu ja olen igasugusele vastuteenistusele alati valmis.

Kõige austusega

M. Pärn.

V a s t u s.

Tallinn, 10. jaan. 1934.

Hra M. Pärn,

Rakvere.

Kinnitades Teie lugup. kirja 5. skp. kättesaamist, teatame, et mainitud äri tegutseb meie teada täitsa kindlal varanduslikul alusel juba 5—6 a. ja kasutab nähtavasti laialdast usaldust.

Meie järelepärimisele N. N. Pangas vastati meile, et äri kasutab selles pangas kuni 2000 Kr. lahtist ja kuni 10000 Kr. vekslikrediiti ning siiani ei ole tema juures mingisuguseid maksuraskusi tähele pandud.

Ilma meie vastutusest.

Kõige austusega

J. Rikas ja A. Pöder.

E h k:

Tallinn, 10. jaan. 1934.

Hra M. Pärn,

Rakvere.

Vastuseks Teie lugup. järelepärimisele 5. skp. teatame, et mainitud äri tegutseb meie teada kaunis ebakindlal varanduslikul alusel ja nagu kuulda, tasutakse arved tihti suurte viivitustega ja väikeste osade kaupa. Meie järelepärimisele N. N. Pangas vastati, et suurema vekslikrediidi juures tuleks talitada äärmise ettevaatusega.

Selle järele palume ise otsustada.

Kõige austusega

J. Rikas ja A. Pöder.

V. Lgp.

Toetudes Teie kuulutusele „Päevalehes“ t/kp. Nr. . . . luban enesele Teid paluda, vabanenud raamatupidaja koht mulle usaldada.

Olen E. V. kodanik, 25 a. vana, lõpetasin 1930. a. keskkooli ja N. N. kaubanduslikud kursused. Peale selle teenisin N. N. kontoris 3 a., alates praktikandina ja hiljem 2 a. iseseisva raamatupidajana, mille kohta oman parimaid tunnistusi. Mitmekülgne praktiline ja iseseisev töö on mu teoreetilisi kui ka praktilisi teadmisi täiendanud ja loodan, et suudan enesele võita Teie usaldust ja rahulolemist.

Eriti olen sunnitud mainima, et minu ainealine seisukord ei luba mind kohasaamisega viivitada, sest minu ülalpidada on

sellepärast julgen loota, et minu käesolev palve ei jää Teie poolt tähelepanuta.

Kõige suurema lugupidamisega.
(allkiri.)

Aadress:

Mind võivad Teile soovitada:

- 1) K/m. E. Õunapuu, Tallinn, Karja t. 5.
 - 2) Hra Direktor N. Pärm, A/S. „Edu“, Tallinn, Pikk t. 76.
 - 3) „ A. Viidikas, äriomanik, Tallinn, Kivi t. 15.
- Lisa: 3 tunnistuse ärakiri.

Tallinn, 5. jaanuar 1940.

K/m. A. Kivisaar ja Ko.

Tallinn.

Kindlastest allikatest teada saanud, et lähemal ajal vabaneb Teie juures raamatupidaja-korrespondendi koht, luban enesele Teid paluda mind sellele kohale määrata.

Olen E. V. kodanik, 30 a. vana, keskkooli haridusega ja lõpetanud 1925. a. N. N. praktilise raamatupidamise ja kaubandusteaduse kursused. Peale selle teenisin K/m. M. Pärn, siin, 6 k. praktikandina ja 2 a. raamatupidaja abina. 1928. a. lahkusin K/m. Pärna teenistusest ja sain iseseisva raamatupidaja koha A/S. „Ühenduse“ juures, kus olen siiani ametis.

Soovides oma teadmisi laiendada, ja et mind tekstiilala erilisel huvitab, olen Teile ette tänulik, kui minu sooviavaldus leiab Teie lahket tähelepanu.

Oman parimaid soovitusi end. teenistuskohadelt ja valdan täielikult kohalikke ning peale selle ingl. ja prantsuse keelt kõnes ja kirjas. Jään Teie lahkeid teateid ootama.

Kõige suurema lugupidamisega

(Allkiri.)

Pääsukese t. 7—11.

Soovitajad:

- Hra dir. P. Õun, a/s. „Edu“, siin.
„ K. Pöder, äriomanik, Pikk t. 7.
„ N. Vares, „ Lai t. 42.

VI. Tunnistused.

Tunnistused antakse teenistusest lahkuvatele ametnikkudele, milles antakse oma otsus nende töövõime, hoole, iseloomu ja ustavuse kohta.

Niisugused tunnistused peavad vastama absoluutsele tõele, mille eest vastutab tunnistuse väljaandja oma allkirjaga.

Peale teenistustunnistuste on palju muid tunnistusi, nagu isikutõendavad tunnistused, õppeaja lõpetamistunnistused, tööde vastuvõtmise tunnistused jne.

Peale teenistus- ja õppeaja lõputunnistuse käivad kõik tunnistused seadusliku tempelmaksu alla.

Selle tunnistuse ettenäitaja hra Villem Pärnpuu teenis minu äris neli (4) aastat raamatupidaja abina. Selle aja jooksul olen ma teda kui hoolsat ja edasipüüdjat ametnikku tundma õppinud ja võin teda igal ajal soovitada kui ustavat ja kohusetruud kaastöölist.

Hra Pärn lahkus minu teenistusest omal palvel.

Tallinn, 5. jaanuaril 1934.

(Allkiri).

Selle tunnistuse omanik, hra Jüri Saar oli 1. veebruarist 1930. a. kuni 15. maini 1934. a. minu äris, algul praktikandina, siis müüjana ja hiljem raamatupidaja-korrespondendina teenistuses.

Ma võin hra Saart kui asjatundjat, kohusetruud ja igati ustavat kaastöölist soovitada ning soovin temale ta edaspidises tegevuses edu ja parimat kõrdaminekut.

Tallinn, 17. mail 1934.

(Allkiri).

Kinnitan seega, et selle tunnistuse ettenäitaja Juhan Maasik on minu lukusepatöökogas 1. märtsist 1931. a. kuni 1. märtsini 1934. a., s. o. kolm aastat õpilasena töötanud.

Juhan Maasik oli kogu õppeajal tähelepanelik, sõnakuulelik ja edasipüüdja õpilane, omandas vajalist tööskust liht- kui ka peenemates töödes ja ma võin teda soovitada kui head töötegitjat.

Tallinn, 3. märtsil 1934.

(Allkiri.)

Lukuseppmeister.

VII. Lepingud.

Leping on kahe ehk mitme isiku kirjalik kokkulepe, millist pooled on kohustatud täitma vastu vaidlemata ja muutmata. Leping peab sisaldama:

- a) Lepingu sõlmimise kuu, päev ja aasta.
- b) Lepingu sõlmijate (poolte) nimed.
- d) Täpne tingimuste lühike, kuid selge kirjeldus.
- e) Lepingu sõlmijate allkirjad.
- f) Lepingu objektiivne väärtus (summa) ja vastav tempelmaks.

Enne lepingu allkirjutamist peab mitmekülgsest läbi arutama iga lepingus tähendatud kokkulepe, iga sõna ja lause olgu selge ja kindlasisuline, et ära hoida pärastisi vaidlusi ja arusaamatusi.

Leping, mille sisu kahemõtteline, väljendustes segane ehk selles leiduvad paragrahvid, mis käivad üksteise vastu, võib tunnistada maksusetuks. Niisama võib maksusetuks tunnistada lepingut, mis sõlmitud fiktiivselt, et mööda hiilida seadusest, või kolmanda isiku petmiseks.

Lepingu maksvus lõpeb, kui pooled on oma kohustuse täitnud, kui lepingus ettenähtud tähtpäev on möödunud või ka mõlemate poolte nõusolekul.

Leping loetakse rikutuks, kui pooled ei täida üht või mitut lepingus tähendatud paragrahvi. Niisugusel korral on kahjusaja õigustatud nõudma kahjutasu, mida võib ette näha lepingus eneses või kindlaks teha vahekohtu või kohtu abil.

Lepingud on mitmesugused:

- a) Ostu-müügi lepingud.
- b) Üürilepingud.
- d) Töö- ja teenistuslepingud jne.

Tähtsamad lepingud, nagu kinnisvara ostuleping, pikaajalised üüri-lepingud jne. sõlmitakse harilikult õigusteadlase kaasabil ja allkirjad kinnitatakse notari juures.

a) Ostu-müügi leping.

3. mail 1930. aastal on Ado Taari, kui müüja, ja J. Laiuse, kui ostja vahel kindlaks tehtud ja alla kirjutatud alljärgnev leping.

§ 1. A. Taar müüb J. Laiusele 3. mail s. a. tema päralt olevast saeveskist okaspuu lauad ja otsad kahetuhande kolmesaja kahe (2302) krooni väärtuses järgmistel tingimustel:

§ 2. Müüdüd lauamaterjalid antakse A. Taari poolt üle ja ostja on kohustatud nad hiljemalt 1. augustiks 1930. a. vastu võtma selles

seisukorras, häduses ning pikkuses, nagu nad kohapeal olemas. Üleande vastuvõtmiseks ja väljapaneku kulud kannavad ostja ja müüja kumbki pooles osas.

§ 3. Alates vastuvõtmise päevast jäävad materjalid ostja hoiu ja täielise vastutuse alla, samuti kannab ostja sellest ajast peale vastutuse igasuguste kahjude ja puudujääkide eest.

Kui lauamaterjalid ei asu lauatehese maa-alal, ja viimase eest tuleb maksta rendiraha, siis jääb see maks vastuvõtmise päevast alates ostja kanda.

§ 4. Ostja on kohustatud $\frac{1}{3}$ ostusummast maksma hiljemalt 1. juuliks 1930. a. ja ülejäänud $\frac{2}{3}$ osa hiljemalt 1. augustiks 1930. a.

§ 5. Ostusumma lõpliku tasumiseni loetakse materjalid müüja omanduseks ja ostjal on keelatud nende välja- ehk äravedu. Kui ostja viib materjali või osa neist müüja loata siiski ära või võõrandab muul teel, võetakse ta vastutusele kui hoiuleantud varanduse raiskaja.

§ 6. Ostja on kohustatud materjalid ära vedama laoplatsilt hiljemalt 1. okt. 1934. a.

§ 7. Laudade üleandmisel toimitakse nende paksuse, laiuse ja pikkuse mõõtmist ja arvestamist üldise korra järele. Puu massi arvutamine (tihumeetrites) sünnib Maurachi tabeli järele.

§ 8. Ostetud ja aktiga vastuvõetud laudad on ostja kohustatud sellekohasel nõudmisel A. Taari nimele tule vastu kinnitama, kuni nende täieliku ostuhinna A. Taarile tasumiseni või tarviliselt kindlustamiseni: kinnitada tuleb vähemalt ostuhinna suuruses.

§ 9. Ostja maksab sisse lepingu tagatiseks 10% ostuhinnast. Sularaha asemel võib kautsjoniks vastu võtta obligatsioonid, panga garantiid, riigi hangete ja tööettevõtete seadusega lubatud kindlustusi.

Tagatis-kautsjon antakse ostjale tagasi, kui lepingu tingimused on korralikult täidetud. Tagatiste pealt ei maksta ostjale 0% 0%.

§ 10. Oma tööliste kui ka tööjuhatajate eest, kui need rikuvad metsaseadusi, või ei täida ostu-müügi tingimusi, vastutab ostja üldiste maksvate seaduste ja määruste alusel.

§ 11. Pikenduse saamisel maksab ostja A. Taarile viivituse 0% 0% järgmiselt: a) rahamaksu pikenduse saamisel 10% kuus pikendatud summalt, b) äraveo tähtaja pikendamise puhul 10% kuus äravedamata materjalide pealt, kui platsiraha ei tule maksta.

§ 12. A. Taar võib, kui ta seda peab tarviliseks ja ostja selleks avaldab soovi, anda vabaks ostusumma arvele makstud summadele

vastavalt või esitatud garantii kindlustuses materjale jaokaupa äraveoks.

§ 13. Kui ostja loobub ostust või ei täida käesolevaid tingimusi, võib A. Taar tühistada lepingu, kusjuures sissemakstud tagatis jääb A. Taari kasuks. Samuti jäävad A. Taarile sissemakstud summad ja kõik materjalid, mille kohta jäänud ostuhinna tingimused ostja poolt täitmata. Ka ostutingimuste mittetäitmisel A. Taarile tekkinud kahju on kohustatud kandma ostja J. Laius.

§ 14. Kõik A. Taari nõudmised ostja vastu käesolevate müügi-tingimuste põhjal, kui ka kõik teised sõlmitava lepingu vahekorras tekkivad küsimused, mis ei ole selles ette nähtud, lahendatakse riigi hangete ja tööettevõtete seaduse kohaselt.

§ 15. Tempelmaksu 2% suuruses tasuvad müüja ja ostja lepingu allakirjutamisel ja on kohustatud seda tarbekorral ka edaspidi täiendama.

Allkirjad:

b) Üürileping.

1. mail 1934. a. sõlmisid Jaan Paju, kui majaomanik, ühelt poolt ja Adu Muru, kui üürnik, teiselt poolt alljärgneva lepingu:

§ 1. Majaomanik Jaan Paju annab äripidajale Adu Murule üürile 1. maist 1934. a. kuni 1. maini 1936. a. omas majas Harju tän. 42 oleva äriruumi, mis asub maja alumisel korral ja koosneb kahest vaheseinaga lahutatud ruumist, selle juurde kuuluva laoruumiga, ait nr. 1, mis asub hoovis, üldise üüriseaduse alusel.

§ 2. Adu Muru, kui üürnik, maksab § 1 mainitud ruumide eest seitsesada kakskümmend krooni (720) aastas üüri veerandaasta kaupa ettemaksuga, s. o. 1. mail Kr. 180.—, 1. augustil Kr. 180.—, 1. novembril Kr. 180.— ja 1. veebruaril Kr. 180.—. Kui üürnik Adu Muru ei õienda üüriraha mainitud tähtpäeval või järgneva 8 päeva jooksul, siis loetakse käesolev leping rikutuks ja üürnik Muru peab kuni järgmise esimese kuupäevani üüritud äriruumid vabastama ning majaomanikule kahjutasu Kr. 100.— (sada krooni) suuruses ühe kuu üüri ja kahjutasu maksma.

§ 3. Majaomanik Jaan Paju annab üürnikule Adu Murule üüritud ruumid täies korras ja remonteeritult üle ja üürnikul, A. Murul, ei ole õigust ette võtta mingisuguseid muudatusi ehk sisemisi ümberehitusi.

§ 4. Üürnik A. Muru on kohustatud temale üürile antud ruu-

mid pidama korras ja vastutab kõikide rikete ja uste, akende, seinte, põrandate jne. vigastuste eest.

§ 5. Üürnik A. Muru ei ole õigustatud käesolevat lepingut üle andma kolmandale isikule ilma majaomaniku J. Paju sellekohase nõusolekuta.

§ 6. Kui 30 päeva enne lepingu tähtpäeva poolte poolt ei järgne kirjalikku lepingu ülesütlemist, jääb käesolev leping automaatselt maksma ühe aasta peale, s. o. l. maini 1935. a.

§ 7. Tempelmaksu 2% suuruses tasuvad lepingu osalised pooleks allakirjutamisel ja on kohustatud seda tarbekorral ka edaspidi täiendama.

§ 8. Käesolev leping sõlmitakse kahes eksemplaris: algkirja omab majaomanik J. Paju ja dublikaat väljastatakse üürnikule A. Murule.

(Allkiri) J. Paju.

(Allkiri) A. Muru.

Panga kirjavahetus.

Kirjavahetus pankadega läbikäimises sarnaneb stiili ja vormi poolest täitsa kaubanduslisele kirjavahetusele, kuid on rohkem šablooniline. Suurem osa kirjade sisu trükitakse hulgaviisi valmis, mis tarvilisel korral täiendatakse tähtpäevade, summade jne. juurdekirjutamisega, vastavalt tehingutele või teadaannetele.

Raha on üldiselt tarvitatav väärtuste vahetusabinõu; seepärast on asutused, mis korraldavad rahaliikumist, tingimata tarvilikud ja need asutused on pangad.

Pangad on kas riigi, ühisuse või eraomaniku päralt ja nende siht on raha, kus ta seisab tarvitamata, oma juure juhtida ja koondada (hoiule võtta) ja oma juurest laenu näol sinna juhtida, kus ta äri või tööstuse edustamiseks on tarviline. Ka riikidele muretsevad pangad laene, riigi laenu- ja pantkirju kapitalide omanikkude vahel laiali laotades ja realiseerides.

Kõige eesotsas igas riigis on riigipank (meil Eestis Eesti Pank). Riigipangad on aktsiaseltsid, mille peavalitsus asub riigi pealinnas, osakonnad aga maakonnalinnades ja kui on tarvilik, ka elavamate tööstus- ja kaubanduspunktes.

Iga korralik ärimees võib ajada riigipanga kaudu äri, kusjuures ta peab andma pangale oma varanduse seisukorrast kindlaid teateid.

Pankade tegevus on vekslite ülesostmine ja müümine (diskonteerimine), vekslite ja muude nõudedokumentide järele raha sissenõudmine (inkasseerimine), laenu andmine kindlustuste vastu (kulla, hõbeda, kalliskivide, kaupade ja m. väärtuste vastu), raha hoiulevõtmine (jooksvale ja tähtajalisele arvele) ja laenude väljaandmine. Välismaa raha muretsemine — ostmine ja müümine, maksude teistesse riikidesse toimetamine ja teistest riikidest meile.

Diskonteerimine.

Diskonteerimine on vekslite ostmine ja müümine, kusjuures ooduse % % (müügipäevast kuni vekslit tähtpäevani) arvatakse maha vekslit summast ostja kasuks. Vekslil on täisväärtus tema maksutähtpäeval, kuna ta enne tähtpäeva on niipalju odavam, kui palju aega on tema tähtpäevani.

Näiteks: 10000-kr. veksli, mille tähtp. 10. septembril, maksaks 20. juulil s. a. 5 ooduse % juures 5% 50 päeva eest vähem, s. o. Kr. 9930.56, ehk: $10000 \times 50 : 72 = 69.44$.

Iga veksli, mis pankades diskonteeritakse, peab olema diskonteerija nimega vekslit tagaküljel žireeritud (allkirjaga varustatud). Seega on žireerija kohustatud vekslit väljaandja maksuvõimetuse korral pangale vekslit eest saadud summa tagasi maksma.

Ühes vekslitega esitab vekslit diskonteerija panga juhatusele järgmise kaaskirja:

Panga nõukogu vaatab läbi diskonteerimiseks antud vekslid ja otsustab, kas on vekslite väljaandjad kui ka diskonteerija küllalt usaldusväärsed ja annab dokumendi täitmiseks panga diskontoosakonda.

Diskonteeritud vekslite üle annab pank vekslid diskonteerijale kirjalikult teada.

N. N. PANK

Tallinnas, 193... a.

TALLINN, VIRU T. 36

Diskonteerisime T/..... veks..... kokku Kr.
 maha arvatud:

0/0 0/0 Kr.

komisjon „

porto „

..... „

..... „

..... „ Kr.

saldo T/heaks Kr.

(Kr.

kandsime T/..... arvele m/juures tähtpäev.....

Kõige austusega
 N. N. PANK

Jooksev arve.

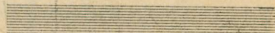
Igal rahaomanikul on võimalus anda raha panka kas tähtajalisele n. n. hoiusummade arvele. Tähtajaliselt hoiult maksab pank kõrgema protsendi, kuid tähtajaliselt hoiult ei saa omanik enne määratud tähtaega raha välja võtta. Kui raha on tarvis tarviduse järele panka viia ja jälle sealt võtta, siis on raha pangas parem hoida jooksva arvel. Jooksev arve on tähtis ka selles mõttes, et raha üldse oma käes ei tarvitse hoida. Pank annab arve omanikule tšekiraamatu.

Nende tšekkidega (pangatšekid) võib niisama kui sularahaga teisele maksta, kes nende eest saab igal ajal pangast raha. Nii tehakse välismaal, kus pankade tegevus on tunginud sügavamale rahva arusaamisesse; isegi teenijaile maksetakse palka pangatšekkidega.

Et maksutšekkide võltsimist ära hoida, valmistab pank ise maksutähtede raamatuid, mis antakse igale raha hoiuleandjale tarvitada. Iga jooksva arve omanik on kohustatud pangale jätma oma või oma voliniku allkirja, kes maksutšekkidele alla kirjutab, allkirja võrdlemiseks.

Jooksva arve avamist võib pangas nõutada suusõnal või kirjalikult.

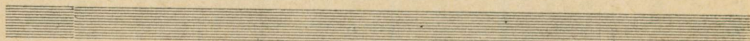
.....193..... a.

Kr.

A.-S. KREDIIT PANGALE

Palun hra

.....^{jooksv.} arvele Nr. vastu võtta
_{kontokor.}

Kr.

Sisse kantud:

Sissemaksja allkiri:

Kõik sissemakstud ning väljavõetud hoiusummad kirjutatakse vastavasse hoiuraamatusse, mis panga poolt hoiusumma omanikule väljastatakse.

Sissemaksudest hoiusummade arvele kolmanda isiku poolt teatab pank hoiusumma omanikule postkaardiga.

N. N. PANK
TALLINN

Tallinnas, 193..... a.

Lgp.

T/jooksvat arvet m/juures krediteerisime järgmiste sissemaksudega:

Kreedit	Sissemaksja nimi	Thp.*)

Kõige austusega
N. N. PANK.

*) Thp. = tähtpäev, millest pank hakkab arvama protsente.

Niisama teatatakse ka väljamakstud summade üle.

N. N. PANK
TALLINN

Tallinnas, 193..... a.

Lgp.

T/jooksvat arvet m/juures debiteerisime T/alljärgnevate maksukäskude järgi:

Deebet	Order	Kus kohal	Thp.

Kõige austusega
N. N. PANK.

Hoiusummade omanik võib ka kirjalikult nõuda, et pank toimiks tema hoiusummadest makse kolmandale isikule.

N. N. Pangale.

„.....“.....193 a.

Lisades siia juure sularahas (tšekk Nr.)

Kr.

Kr.

palun see summa üle viia

Kuidas

Kuhu

Kellele

Rahasaatja

Allkiri:

Ülalnimetatud summa Kr.

Komisjoni „

Kokku Kr.

vastu võtnud.

Laekahoidja:

Transferdi Nr.

Aasta lõpul ehk jooksva arve omaniku nõudel saadab pank hoiusumma omanikule arve väljavõtte ühes vastavate hoiuprotsentide väljarvamisega ning saldo (ülejäägi) äratähendamisega. Niisuguse arve väljavõte saadetakse kaaskirjaga, millele vastab arve omanik oma poolt kirjaga, tunnistades arve õigeks.

N. N. PANK
TALLINN

Tallinn,193

Saadame siinjuures väljakirjutuse T/..... arvest m/juures, mis.....193..... a. saldogaga

Kr.

.....eie heaks lõpeb.

Palume arvet läbi vaadata ja õigeksleidmist meile kinnitada.

Kui 15 päeva jooksul, ärasaatmise päevast arvates, vastuvaie-lust ei tule, loetakse arve õigeks.

Kõige austusega
N. N. PANK.

.....193..... a.

N. N. PANGALE,

Tallinnas.

Teie kirja juures.....193..... a. saadetud m/arve väljakirjutust, mille järele m/arve Teie juures.....193..... saldogaga

Kr.

.....eie heaks lõpeb, ole..... võrrelnud ja õige leidnud olevat, mida sellega kinnita.....

.....
(allkiri)

Inkasso operatsioonid.

Igasuguseid võlgade sissenõudmisi sise- kui ka välismaalt toimik- take ka pankade kaudu.

Dokumendid (vekslid, kaupade veokirjad jne.), millede järele raha sisse nõutakse, esitatakse saate-kirjaga pangale:

Tallinnas, 193... a.

N. N. Pangale,

Tallinn, Viru t. 36.

Saadame siinjuures sissenõudmiseks allpool nimetatud.....
.....Kr..... peale ja
palume meie kasuks vastuvõetud summad meie arvele
..... kanda, sellest meile teatades.

Dokumentide kättesaamist palume meile kinnitada.

Kõige austusega

.....
(alkiri)

Nr. Nr.	Summa	Maksja	Tähtpäev	Kelle nimel protestida
.....
.....
.....
.....
.....

Samasuguste kirjadega saadab pank edasi oma korrespondendile dokumendid sissenõudmiseks maksja elukoha järele.

Maksualusele teatab maksu sissenõudja pank samuti kirjalikult maksudokumendi liigi (kas veksel, või dokumendi nimetus), maksu-tähtpäeva ja summa.

Sissenõudmine vekslite järele:

N. N. PANK

TALLINN, VIRU 36

Tallinn, postitempli kuupäev.

Teatame, et Teil on maksta meie juures järgmised vekslid:

Nr. Nr.	Tähtpäev	Summa	Kellele välja antud
.....
.....
.....
.....
.....

Seda lehte palutakse maksmise juures ette näidata.

Panga kassa on avatud igal äripäeval kella 9—2. Tähtpäeval väljaostmata vekslid saadetakse kõige hiljem järgmisel päeval kell 12 notari juurde.

Šissenõudmine kaupade veokirjade (ehk m. dokumentide) järele:

N. N. Pangale, Tallinnas.

Palun allpool nimetatud dokumendid sissenõudmiseks vastu võtta:

Dokumendi nimi ja nr.	Maksja ja tema aadress	Maksu koht	Summa	Märkused

Tallinnas, 193..... a.

Aadress:

Allkiri:

Kui veksell mittetasumisel protestitakse, teatab inkassolevõtja pank sellest vekslile omanikule kirjaga, lisades juure ka oma kulude arve.

N. N. Pank
Tallinn.

Tallinn,

H-ra J. Rikas,

S i i n.

Teie kirjaga 5. skp. meile inkassole saadetud vekslitest protestiti mittemaksmise tagajärjel:

J. Abeli veksell thp. 15. skp.

Kr. 189.67.

Palume mainitud veksell ühes protestiga meie juures vastu võtta ja meie kulud Kr. 2.98 kassasse tasuda.

Kõige austusega

Krediitkirjad.

Krediitkirjad antakse pankade poolt välja, et reisijail poleks võõrsil tarvis kanda rahasummasid kaasas. Selleks peab krediitkirja saaja kodumaal ühele pangale teatud summa sisse maksma või andma kindlustuse, et saada selle summa suuruses välismaal pankadest raha.

Välismaal pankadelt saadud rahasummad märgitakse krediitkirjale ja need peab siis laenusaja kodumaale tulles krediitkirja väljaandjale pangale maksma tagasi.

Niisuguseid kirju nimetatakse ka „akrediitkirjadeks“.

Akrediitvideks nimetatakse ka ettemakse pankka või teise asutusse, mis kaubamüüjale kauba äraandmisel välja maksetakse.

Krediit-kiri kirjutatakse selle riigi keeles, kuhu krediitkiri välja antud; selle riigi keele mitteavaldamisel saksa, inglise või prantsuse keeles: näit.

Kreditbrief (Akkreditiv).

Hierdurch erlauben wir uns, Herrn Jaan Paju aus Tallinn, Estland, bei Ihnen einzuführen.

Indem wir ihn Ihrer freundlichen Aufnahme und Fürsorge empfehlen, stellen wir Herrn Jaan Paju bei Ihnen gleichzeitig

Rmk. Zweitausend (2000.— Reichsm.)

zur Verfügung.

Wir bitten Sie, dem Genannten auf Wunsch bis zu diesem Betrage unter Abzug Ihrer Gebühren gegen Doppelquittung Zahlungen zu leisten und uns für die Abhebungen unter Anzeige zu belasten. Die erhobenen Beträge wollen Sie gefl. auf der Rückseite des Akkreditives, das mit dem 25. Juli a. c. erlischt, vermerken.

Wir empfehlen uns Ihnen und zeichnen

hochachtungsvoll

Kredit-Bank in Tallinn

p. pa (allkiri) (allkiri).

An die Deutsche Bank in Berlin. oder

„ „ A./G. Dresdener Bank in Dresden.

Selle krediit-kirja ettenäitamisel võib J. Paju raha saada Berliinis või Dresdenis, kirjas nimetatud pangast.

Kaubandusl. võõrsõnade tõlge.

A.

à conto = osamaks.

agent = vahetalitaja kauba müümiseks mitte oma arvel. Esitaja.

agio = lisahind parema sordi eest.

à jour = (à žuur) iga päev tööga valmis olema.

akordeerima = kokkuleppe teel, teatud protsent oma võlast maha kauplema.

akreditiiv = krediitkiri, usalduskiri.

aktiva = ettevõtja omavarandus.

aktsepterima = käsk-veksli maksukohustusi vastu võtma, maksvaks tunnustama. Tingimustega nõustuma või vastu võtma nimetatakse ka aktseptiks.

aktsia = aktsiaseltsi osatäht, mis annab õiguse saada osa puhaskasust.

al pari = ühehinnaline.

amortiseerima = teatud vananemise või kulumise protsent väärtusest maha kirjutama.

annuleerima = maksvusetuks tunnustama, tühistama.

arbitraaž = vahekohus. Kaubandusline arbitraaž lahendab tüliküsimusi kaupade headuse, tingimuste täitmise ja kahjutasude nõudmise asjus, kui ostja ja müüja ei leia omavahel kokkulepet. (vaata börs.)

avaal-žiiro = vastutuspealkiri vekslil, s. o. kohustus vekslivõlgniku mitteraksmise korral kohtuta võlgnev summa tasuda.

avanss = ettemaks.

aviis = teadaanne.

aviseerima = teatama.

B.

baisse (bäss) = väärtpaperite või hindade langemine.

bastard-veksel = veksel, mis puudulikult välja kirjutatud ja selle tõttu ei vasta veksliseadusele. Niisugused vekslid on ainult võlakohustusena maksvad.

Blanko-krediit = lahtine krediit, mille pank annab oma ärisõpradele ilma kindlustuseta.

blanko-veksel = võlgniku allkiri puhtal vekslipaberil, millele tähtpäev ja summa vekslit omanik juure võib kirjutada.

blanko-žiiro = vekslit edasiandja pealkiri, kusjuures järgmine vekslit omanik pole ära tähendatud,

branche (branš) = kaubandusharu. Eriala.

bruttokaal = kogukaal, kauba kaal ühes pakkimismaterjaliga.

bruttokapital = kogukapital, millest võlad maha arvamata.

bruttokasu = kogukasu, millest kulud maha arvamata.

Börs = Börs oli oma algkujul äriemeeste ühing, kuhu töösturid, kaupmehed, laevakaptenid, agendid ja teised kokku tulid ja oma jooksvate päevaküsimuste üle nõu pidasid, isiklikult ükssteiselt äri ilma sündmusist said teateid ja nende üle pidasid läbirääkimisi.

See asutus on aga uuemal ajal saanud kindlama ja laiaulatuslikuma ilme ja tähtsuse, nü et ka riigivalitsus tähtsamais kaubanduslisis küsimusis peab arvestama börsiga ja paneb tähele börsi arvamisi erinõudeile vastavate seaduste loomise juures.

Börsi tegevus seisab aktsiate, väärtpaberite jne. müümises ja ostmises, samuti kaupade ja väärtmetallide jne., rahakursi lange-mise ja tõusmise üle teadete kogumises ja nende kuulutamises, uute äride avamise või äride lõpetamise registreerimises, kauba ostu- või müügilepingute (sisemaa kui ka välismaa äride vahel) korraldamises kui ka kinnitamisest. Tema kohustuste hulka kuulub ka aktsiate registreerimine ja realiseerimine, kusjuures börs opereerib ainult suurte summadega ja kogudega, kuna väiksemad ärijuhtumised üle lähevad pankadele või toimetatakse pankade vahetalituse läbi.

Börsi tegevus jaotatakse kahte liiki; kaubabörs ja fondide-börs (raha, vekslid, aktsiad ja m. väärtpaberid).

C.

centrum = keskpäik.

centralne = keskpäikne.

cif (insurance, freight, paid) = hind ühes merekinnitusega ja veokuludega; näit.: hind cif Tallinn, tähendab kinnituse, laadimise ja veokulud kuni Tallinnani maksab kaubamüüja. Ostja kannab ainult väljalaadimise kulud.

Conossament = laeva veokiri.

Conto = arve.

Cours = kurss, päevahind.

D.

daatoveksel = veksel, kindlaks määratud tähtajaga. (Lihtveksel).

defektiivne = puudulik.

defitsiit = puudujääk, väljamineku ülekaal sissetulekust (vaata ka manco).

delkreedere = vastutus, mille võtab oma peale üks kaupmees teise eest. Nisugune vastutus võib olla täiel määral või osaline: nagu: 10%, 25% või 50% kogu summast. Osaline vastutaja vastutab ainult selle osa eest, mille ta oma peale võtnud.

detail-müük = müük väikesel arvul kaubatarvitajale.

different = hinna, kaalu, summade jne. vahe.

diskont = vekslid oodused %/0.

dividend = aktsia omanikule väljamaksetav osa puhaskasust äriaasta lõpul.

dubiosne = kahtlane, kahtlane võlg.

duplikaat = teisikdokument, ärakiri algkirjast.

E.

eksklusiiv = mitte kaasa arvatud.

eksporteerima = kaupa välismaale välja vedama.

en-gros-müük = müük suurel arvul (edasimüüjale).

etablerima = asutama, avama.

etikett = kaubanduse või tööstuse ärimärk, millega kaitstakse järeleaimamise eest.

F.

faktuura = arve (Kauba arve).

faktiivne = näiline, kujuteldud (vaata ka pro-forma).

firma = ärinimetuse, ettevõtte nimetus.

fob = (free on board) kauba hinnas on laevale laadimise kulud kaasa arvatud, näit.; hind fob Hull, tähendab kaubamüüja kannab kauba sadamasse veo- ja laeva laadimise kulud. Muud kulud, nagu: kindlustus- ning veokulud Hullist Tallinna ja väljalaadimise ning tollimaksud, kannab ostja.

Force majeure (loe: fors mažöör) = nii nimetatakse õnnetut juhtumit looduse vägede läbi, nagu laevahukk, tuleõnnetus, plahvatus jne.

Force majeureiks nimetatakse ka juhtu, kui äri teise pankrotti jäänud äri läbi raskustesse sattunud.

franko = saatekuluta; franko Tallinn tähendab, et kauba müüja tasub kauba veokulud Tallinna jaamani. Franko ladu, tähendab, et kaup on müüdüd müüja laost; sealt edasi toimetamise kulud kannab ostja.

G.

garanteerima = vastutama teise isiku kohustuste eest. Vastutama kauba headuse eest.

gireerima = vastutama vekslit või eest. (Vaata žiréerima).

girokonto = jooksev arve (vt. žiirokonto).

gratifikatsioon = annetis; eritasu, mille ametnik ehk agent saab peale kindla tasu ehk palga.

gratis = maksuta.

I.

Indosseerima = seesama, mis žireerima.

immobil = „liikumatu“ vara, kinnisvara.

importeerima = välismaalt kaupu sisse vedama.

inkasso = raha sissenõudmine.

inkluüivne = ühes arvatud, kaasa arvatud.

inventuur = äri aktiiva ja passiva kindlakstegemine. Varanduse ja võlgade nimestik.

järelmaks = lunamaks, kaubasaatja poolt ülesantud summa, mille vastu annab välja raudtee, post või laevavahing kaubasaajale kauba.

K.

kalkuleerima = kauba või tööstussaaduse omahinna väljaarvamine.

komisjonikaup = vahetalituskaupe (vt. konsignatsioon).

kommerts = ärialasse puutuv, kaubanduslik.

kompanjon = ärikaaslane; äriosanik või kaasomanik.

konditsioon = tingimus.

konfidentsiaalne = salajane.

konformne = samakujuline, vastav.

konkureerima = võistleva teiste äridega.

konkurss = pankrottijäämine, maksujõuetus.
 konkursivalitsus = kreditoride (võlanõudjate) koosolek ja kohtu poolt määratud valitsus, mille ülesanne pankrotti jäänud äri varanduse realiseerimine ja võlausaldajatega vahekorra korraldamine.
 konsignatsioon = kaupade saatmine müümiseks komisjoni arvel, kusjuures kaup jääb saatja omanduseks. (Komisjoni kaup).
 konsulaat = ametnik, kuid erilisel kaubanduslik esindus välismaa linnades, mille kohuseks kaitsta ka omamaa kodanike huvisid.
 konto a metá = arve, millist peetakse kahe ettevõtja ühisel äritegevusel (äri pooleks). Mõlemad osalised kannavad kulud ja kahjud ühteviisi ning jagavad kasud pooleks.
 Kontokorrent arve = jooksev arve, millisele pole sissemakstud hoivule sularaha, vaid panditud pangale kulda, hõbedat, väärtpaberid jne., milliste väärtuste suuruses avatakse arveomanikule krediiti, mis esitakse sissemaksuks.
 kontroleerima (kontrollima) = tegevust revideerima.
 Krediid = väljamineku (parem) lehekülg arveraamatuis.
 Krediit = võlausaldus.
 kupong = täht, mille vastu maksetakse väärtpaberite protsendid.
 kurss = väärtpaberite ja raha päevahind, mis kindlaks määratakse börsil.
 Kvaliteet = kauba headus või sort.
 kvantiteet = kogu, hulk.
 Kviitung = maksu- või väärtuste vastuvõtutunnistus.

L.

lekaaž = nõudest läbiimbunud vedelikkude puudujäägi hinnaalandus.
 likvideerima = lõpetama, tegevuse lõpetamisel võlad sisse nõudma, kohustusi maksuma ja ladusolevad kaubad müüma.
 litsents = leiduse kasutamise õigus.
 loko = kohalik, samal kohal.
 lokaliseerima = kohalikuks muutma.
 loraarve (üksus suo) = nende ehk tema arve. Sellesse arvesse kirjutatakse sisse kõik tehingud, mis on tehtud ärisõbra ülesandel ja temalt nende eest saadud tasud ja tagasimaksud. (Vaata ka nostroarve).
 lunamaks = vt. järelmaks.

M.

Manko = puudus, puudujääk (näit. kauba kaalus, kassas jne.).
 Maakler = ostu-müügi vahetalitaja. Seaduslikud maaklerid töötavad börsidel ja nad on vannutatud — poolametlikud isikud.

Manuaal = käsiraamat (juhend).
Memoriaal = märkuste raamat (ka päevaraamat).
Memorandum = meeletuletus (teadaanne tähelepanemiseks).
Mensuaal = kuuraamat (raamatupid. koondamisraamat).
mobiilne = liikuv, vallas.
mobiil = liikuv varandus, vallasvara.
moratoorium = tähtajaliste võlgade maksu tähtaja edasilükkamine.
Võlgnikule antakse uus — kindel tähtaeg (6 kuud kuni 1 aasta)
oma kohustuste õiendamiseks.

N.

Nettokaal = kauba puhaskaal ilma pakkimismaterjalita.
nettokapital = puhaskapital, millest võlad maha arvatud.
nettokasu = puhaskasu.
nominaalväärtus = nimetisväärtus, väärtpaperite alghind.
nostro (üksus mio) = meie või minu arve. Tarvitusel pankade arve-
pidamises. Nostro või mio arvele kantakse sisse kõik äritehingud,
mis meie või minu ülesandel on tehtud ja mille eest meie või
mina vastutame või maksame.

O.

obligo = kohustus, vastutus teadete andmisel; „ilma obligota“ tähendab, et teateandja ei võta enda peale mingit vastutust ega kohustust teate õiguse eest. Kui see märkus on vekslil žiiroga ühenduses, siis ei vastuta vekslil žirant vekslil mittemaksmise korral.
obligatsioon = võla-, pantkiri, mille kindlustuseks kinnisvara.
oksjon = müümine enampakkumisel.
order = maksukäsk, täitmisekäsk.
originaal = algkiri, algupärand.

P.

pari = väärtpaperite alghinna ja kursi ühtlane seis; ühtlane väärtus kahe rahaliigi vahel nende kullasisalduse järele (vt. al-pari).
pankrott = maksujõuetus, maksuvõimetus.
passiva = võlad, maksukohustused.
patent = leiduse patent on leidurile patendiametilt välja antud kaitsekiri, mille põhjal tema omab ainuõiguse oma leiduse kasutamiseks.
Äripatent = äritunnistus.

preiskurant = kauba hinnakiri.
pro-forma = näiline ehk eelkäiv, pro-forma-arve = eelarve, pro-forma
leping, eelleping.
prokuura = äriivolitus, ametlik volikiri.
prokurist = äriivolinik.
p. pa (per prokura) = äriivolitusel alla kirjutatud.
prolongeerima = pikendama, uuendama: vekslit tähtjaja edasi lükkama.
protest = notari pealkiri vekslit tagaküljel, et veksel pole tähtpäeval
tasatud.
provisioon = komisjonitasu, vahetalitustasu, vaevatasu, ka maakleritasu.
P. S. (Postscriptum) = järelkiri, lisamärkus.

R.

rabatt = hinnaalandus; müügitasu.
realiseerima = väärtusabereid või varandust müüma.
rediskonteerima = vekslit, mis panga poolt diskonteerimiseks vastu
võetud, teises rahaasutuses edasi diskonteerima.
redutseerima = vähendama, lühendama.
reflekteerima = kaaluma, mõtisklema.
registreerima = nimestikku sisse kandma.
regress = tagasimineik.
reguleerima = korraldama, arvet õiendama.
rekapitulatsioon = lõppkokkuvõte.
reklameerima = vastu vaidlema, vastulauset avaldama, kui kaup ehk
töö ei vasta nõuetele.
relativ = suhe, relatiivne = suhteline.
reserv = tagavara; mõnedes ärides määratakse iga aasta osa puhas-
kasust tagavarakapitali moodustamiseks või täiendamiseks.
resultaat = tagajärg, saadus, tulemus.
rimess = võla katteks saadud veksel.
riskeerima = julgema, õnne katsuma, midagi ette võtma, kus taga-
järjed kahtlased ning tuleb arvestada õnne ehk õnnetusega.
ruineerima = hävitama, rikkuma, hukka saatma.

S.

sconto = mahaarvamine arvetelt.
solventne = maksuvõimeline.
spekuleerima = sisse ostma, lootes edaspidisele hinnatõusule.

spetsifitseerima = üksikasju eraldi nimetama.
spetsiaalne = erine, eriline.
storneerima = äriraamatus valesti sissekantud summa õiendamine mahakirjutamise abil.
suksessiivne = järkjärguline, järjekordne.

Z.

žiirokonto = jooksev arve.
žireerima = veksliteisele isikule edasi andma, kirjutades oma nime vekslite tagaküljele.

T.

taara = kauba ümbriku ehk pakkimismaterjali kaal.
tantieme (tantiim) = eritasu.
transfert = raha saatekaart või saatekiri.
transiit = kaupade läbivedu võõrast riigist.
transporteerima = ühest kohast teise vedama; edasi saatma.
tratte = maksuveksel, mis antakse võla ajutiseks tasuks.
tsideerima = oma õigused ja nõudmised dokumentide alusel üle andma teisele isikule.
tšekk = panga või isiku poolt, kellel pangas jooksev arve, väljaantud maksukäsk.

U.

ultimo = viimane kuupäev.
usus = komme, kaubanduskomme, tava.

V.

valuuta = välisraha, võõra riigi rahaüksus.
veksel = kirjalik kohustus teatud ajaks kellelegi teatud rahasumma maksmise üle.

Z.

zerifikaat = tunnistus.
zirkulaar = ringkiri.

ny

A-24339